

Republika e Kosovës
Republika Kosova – Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

► Izgradnja kapaciteta
timova za prava deteta
u opštinama

- ▶ Izgradnja kapaciteta timova za prava deteta u opštinama

Impresium

Дизајн: Envinion

октобар, 2023

► Sadržaj

1. Kontekst	6
2. Svrha radionica sa timovima za prava deteta:	7
3. Učesnici:	8
4. Tok sastanka i rezultati:	10
5. Preporuke za rešavanje dečjeg rada u okviru akcionsih planova timova za prava deteta	11
6. Preporuke za rešavanje dečjeg rada u okviru planova rada TPD-a:	13
6.1 Ciljane intervencije	13
6.2 Integracija mera za rešavanje dečjeg rada u okviru drugih intervencija akcionog plana	14
7. Sledеći koraci:	18
8. Zahvalnost:	19
Prilog:	20

► 1. Kontekst

Ministarstvo administracije lokalne samouprave, odnosno Odsek za unapređenje ljudskih prava u opštinama, u okviru Odeljenja za pravna pitanja i praćenje opština, prati Administrativno uputstvo (VRK) br. 06/2022 o osnivanju i funkcionisanju Tima za prava deteta usvojen od strane Vlade Republike Kosovo 15. avgusta 2022. godine, kao i u okviru Plana rada MALS-a za 2023. godinu. Svrha ovog administrativnog uputstva je da utvrdi pravila rada, procedure, sastav i način rada Tima za prava deteta i sprovođenje mandata definisanog Zakonom o zaštiti deteta br. 06/L-084.

Ministarstvo administracije lokalne samouprave ima zakonski mandat da nadgleda opštine i u tu svrhu je, u koordinaciji sa KDU/KP, obavestilo opštine o formiranju Tima za prava deteta u skladu sa obavezama koje proizilaze iz ovog AU. Osnivanje Tima za prava deteta u opštinama je veoma važan korak za sprovođenje Administrativnog uputstva (VRK) br. 06/2022 o osnivanju i funkcionisanju Tima za prava deteta.

U okviru obaveza za stvaranje sistema opštinske uprave koji obezbeđuje zaštitu, razvoj i dobrobit dece opštine, MALS je u saradnji sa MOR organizovalo četiri dvodnevne radionice sa TPD-om. Svrha ovih radionica je bila podrška TPD-ima u izradi planova rada i izgradnji kapaciteta za primenu standardnih operativnih procedura za decu u opasnim oblicima rada. Radionice su realizovane sa TPD-ima iz dvadeset sedam (27) opština, uključujući:

- ▶ Prva radionica (21-22. mart 2023.) sa članovima TPD-a iz jedanaest (11) opština: Dragaš, Kosovo Polje, Đakovica, Peć, Gnjilane, Kamenica, Suva Reka, Elez Han, Kačanik, Vučitrn i Vitina.
- ▶ Druga radionica (16-17. maj 2023.) sa članovima TPD-a iz šest (6) opština: Prizren, Orahovac, Podujevo, Istok, Uroševac i Glogovac.
- ▶ Treća radionica (20-21. jun 2023.) sa članovima TPD-a iz sedam (7) opština: Priština, Obilić, Štimlje, Skenderaj, Mališevo, Mamuša i Junik.
- ▶ Četvrta radionica (22-23. jun 2023.) sa članovima TPD-a iz tri (3) opštine: Južna Mitrovica, Novo Brdo i Štrpc.

Radionice su realizovane u okviru projekta MOR-a „Mere, podizanje svesti i uključivanje politika u ubrzavanju akcija protiv dečjeg rada i prisilnog rada (MAP 16)” kao podrška Ciljevima održivog razvoja (COR) Cilj 8.7.

KOvaj detaljni izveštaj, sa relevantnim prilozima predstavljenim i razvijenim tokom radionica, sastavljen je kako bi služio TPD-ima u okviru izrade njihovih planova rada, kao i za adekvatan tretman dečjeg rada u okviru njihovih opštih aktivnosti. Svi prilozi kao Word dokumenti mogu biti dostupni TPD-ovima od strane MALS-a, ako se to zatraži.

► 2. Svrha radionica sa timovima za prava deteta:

Radionice su imale za cilj izgradnju profesionalnih kapaciteta TPD-a u opštinama za vršenje odgovornosti tima definisanih Administrativnim uputstvom (VRK) br. 06/2022 o osnivanju i funkcionisanju Tima za prava deteta, kao i za implementaciju Standardnih operativnih procedura za decu u opasnim oblicima rada.

► 3. Učesnici:

Ukupno 69 članova TPD-a iz 27 opština učesnica, četiri visoka zvaničnika MALS-a, visoki zvaničnik KP-KDU, tri službenika UNICEF-a i zvaničnik NVO Syri i Vizionit učestvovali su u radionicama. Preciznije:

- U radionici održanoj sa prvom grupom, 21-22. marta 2023. godine, 28 predstavnika TPD-a iz 11 opština (Dragaš, Kosovo Polje, Gnjilane, Kamenica, Suva Reka, Elez Han, Kačanik, Vučitrn, Đakovica, Peć i Vitina), tri visoka zvaničnika MALS-a, jedan visoki zvaničnik KP-KDU i dva predstavnika UNICEF-a.

- U radionici održanoj sa drugom grupom, 16. i 17. maja 2023. godine, učestvovalo je 18 predstavnika TPD-a iz 6 opština (Prizren, Orahovac, Podujevo, Istok, Uroševac, Glogovac), tri visoka zvaničnika MALS-a, jedan visoki zvaničnik KP-KDU i predstavnik NVO Syri i Vizionit.

- U radionici održanoj sa trećom grupom, 20. i 21. juna 2023. godine, učestvovalo je 18 predstavnika TPD-a iz 7 opština (Priština, Obilić, Štimlje, Skenderaj, Mališevo, Mamuša, Junik), četiri visoka zvaničnika MALS-a i jedan predstavnik NVO Syri i Vizionit.

- U radionici koja je sprovedena sa četvrtom grupom, 22. i 23. juna 2023. godine, učestvovalo je 5 predstavnika TPD-a iz 3 opštine (Južna Mitrovica, Novo Brdo, Štrpc), četiri visoka zvaničnika MALS-a i jedan visoki zvaničnik KP-KDU.

► 4. Tok sastanka i rezultati:

Tok radionica je razvijen prema priloženom dnevnom redu. Rezultati radionice uključuju:

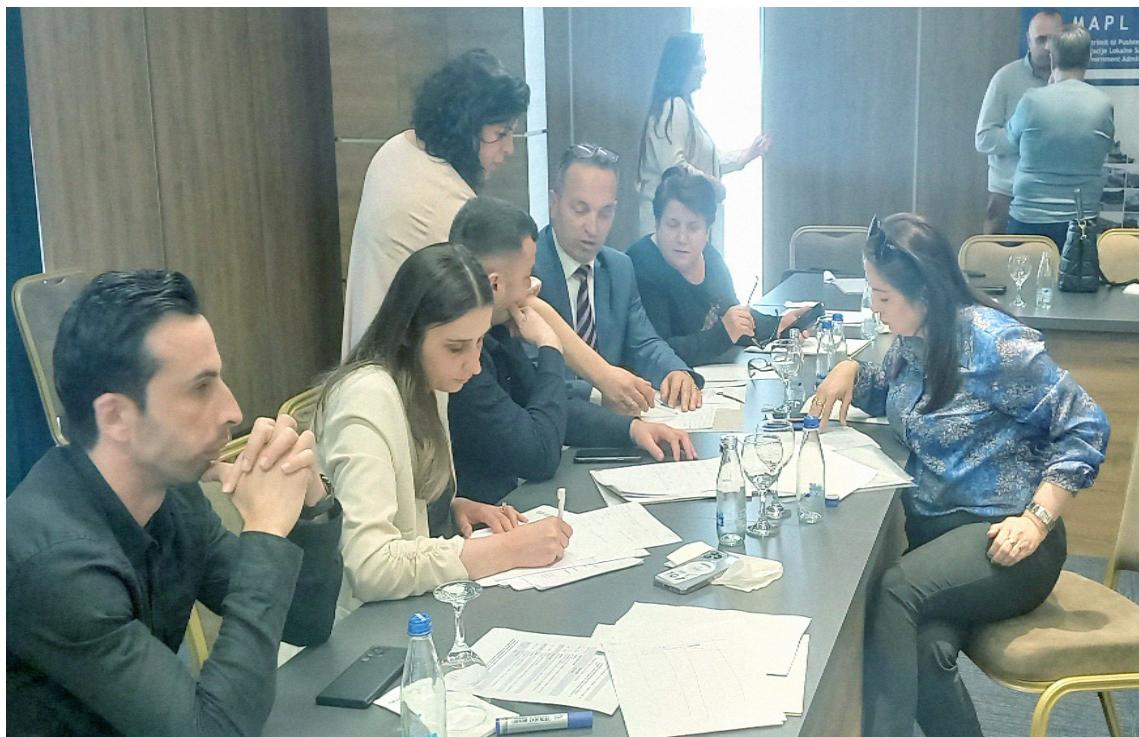
- ▶ Pojašnjenje uloge i specifičnih zadataka TPD-a, uključujući mandat u vezi sa sprovođenjem Standardnih operativnih procedura za decu u opasnim oblicima rada;
- ▶ Razvijanje veština za izradu planova rada na osnovu analize situacije, uključujući: postavljanje i adekvatnu formulaciju ciljeva, rezultata i pokazatelja, kao i planiranje aktivnosti/mera neophodnih za postizanje rezultata i ispunjenje definisanih ciljeva.
- ▶ Razumevanje glavnih koncepata koji se odnose na dečji rad, opasne oblike dečjeg rada i situaciju dečjeg rada na Kosovu.
- ▶ Identifikacija mogućnosti za adekvatno rešavanje dečjeg rada u okviru planova rada TPD-a.
- ▶ Planiranje narednih koraka za konstituisanje TPD-a i izradu akcionalih planova.

► 5. Preporuke za rešavanje dečjeg rada u okviru akcionalih planova timova za prava deteta:

Povećana pažnja tokom radionica bila je posvećena procesu izrade planova rada TPD-a, što je jedan od primarnih zadataka TPD-a za koji se očekuje da će biti realizovan odmah nakon konstituisanja.

U tu svrhu, prvo su ponuđena potrebna uputstva i pojašnjenja u vezi sa analizom stanja i identifikacijom problema u odgovarajućim opštinama u vezi sa svakim prioritetom intervencije (odnosi se na član 15. stav 1-8, AU 06/2022 o osnivanju i funkcionisanju TPD-a).

U nastavku se razgovaralo o predloženom formatu plana rada, a učesnici su se složili o sledećem:

- Opšti cilj i specifični ciljevi postavljaju se na osnovu analize situacije, koristeći kao referencu listu prava deteta i osiguravajući da nijedna kategorija ne bude zanemarena.
- Ciljevi moraju biti ostvarivi u roku za koji su postavljeni, konkretni (sa jasnim fokusom), u skladu sa nacionalnim i opštinskim zakonodavstvom i politikama.
- Svaki specifični cilj treba raščlaniti kroz rezultate, koji pokazuju očekivanu promenu za postizanje dotičnog cilja.
- Za svaki rezultat se postavljaju pokazatelji, koji su kriterijumi koji pokazuju ostvarenost rezultata i uticaj sprovedenih mera/aktivnosti. Shodno tome, oni mogu biti kvalitativni ili kvantitativni, ali u svakom slučaju moraju biti specifični, merljivi, dostupni, relevantni i vremenski ograničeni.

- Konačno, planiraju se mere/aktivnosti potrebne za postizanje svakog rezultata. One pomažu u usmeravanju napora i resursa ka postizanju rezultata i, napisletku, cilja.
- Za svaku aktivnost definisani su rokovi za realizaciju, odgovorna institucija i potreban budžet.

U prilogu su primer sadržaja plana rada TPD-a i nekoliko smernica za analizu situacije i izradu plana rada (videti Priloge 2 i 3).

► 6. Preporuke za rešavanje dečjeg rada u okviru planova rada TPD-a:

Na sesijama radionica razmatrano je tretiranje dečjeg rada u okviru planova rada, osiguravajući takođe i sprovođenje odgovornosti TPD-a (ali i svakog člana TPD-a posebno) u odnosu na Standardne operativne procedure. Preporuke predstavljene i diskutovane tokom radionica o tretmanu dečjeg rada u okviru planova rada TPD-a su sažete i organizovane za svaku opštinu u dve grupe. Ispod je sažetak preporuka koje su proizašle iz rada u grupama.

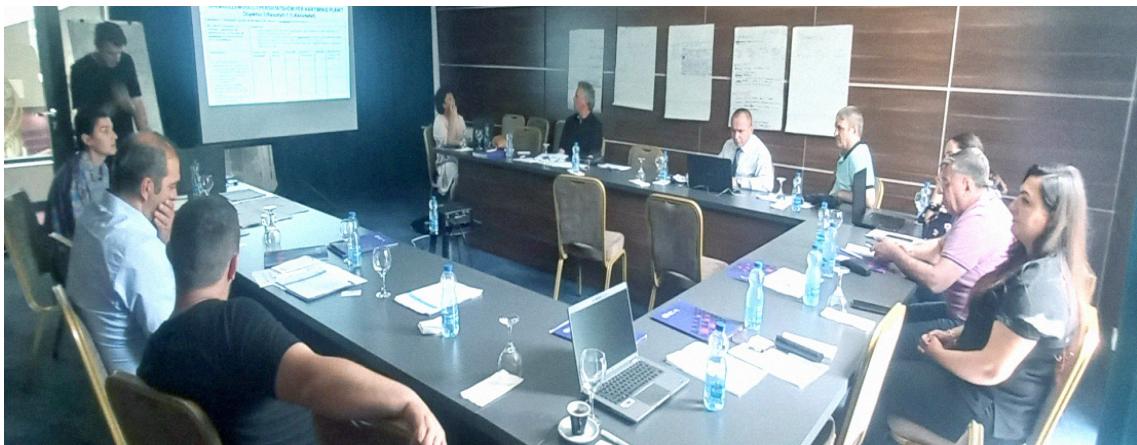
6.1 Ciljane intervencije

Za efikasno tretiranje dečjeg rada potrebno je **fokusirati intervencije** za povlačenje i reintegraciju dece iz opasnih oblika rada. Intervencije se mogu fokusirati prema:

- Sektoru (npr. fokus na eliminaciju dečjeg rada u poljoprivrednom ili građevinskom sektoru, rada na ulici ili drugo¹).
- Geografskom prostoru (fokusiranje intervencija za eliminisanje dečjeg rada u jednom ili više naselja, svim ruralnim područjima ili nekoliko sela, itd.).
- Starosnoj grupi (npr. eliminisanje dečjeg rada za decu do 15 godina ili eliminisanje opasnog dečjeg rada za decu/mlade od 15-18 godina²).
- Bilo koji drugi kriterijum relevantan za vašu opštinu.

¹ Sektori za neposrednu zabranu za deciji rad su: poljoprivreda i šumarstvo, građevina, eksploatacija prirodnih resursa, rad na ulici, rad na deponiji (AU 05/2013)

² U ovom slučaju, važna mera intervencije je podrška mladima za dostojanstveno zapošljavanje (odnosno udaljavanje od opasnih oblika rada i podrška zapošljavanju u delatnostima koje ne predstavljaju rizik, štiteći dete/mladu osobu, ali ne lišavajući ga mogućnosti da ostvari prihod).

Odluka o načinu fokusiranja intervencija donosi se na osnovu:

- ▶ analize situacije, kroz identifikaciju kategorija na koje problem najviše utiče/ugrožava, kao i
- ▶ druge intervencije koje se planiraju poduzeti u okviru AP, kako bi se izbeglo dupliranje intervencija i osigurala sinergija uticaja različitih intervencija.

6.2 Integracija mera za rešavanje dečjeg rada u okviru drugih intervencija akcionog plana

Deca uključena u opasne oblike rada mogu se tretirati u okviru akcionog plana kroz:

- ▶ jedan posebni cilj;
- ▶ jedan ili više rezultata koji se posebno odnose na dečji rad, u okviru određenog cilja;
- ▶ jedan ili više aktivnosti koje se posebno bave dečjim radom, u okviru jednog ili više rezultata; ili
- ▶ jedan ili više pokazatelja koji izražavaju očekivani uticaj određenih intervencija u odnosu na decu uključenu u teške oblike rada.

Tokom radionice, kroz grupni rad i diskusiju, razrađena je i varijanta tretiranja dečjeg rada kao posebnog cilja. Primer tretmana dečjeg rada kroz ovu varijantu je dat u nastavku.

Cilj 1: Eliminisanje dečjeg rada u sektoru reciklaže otpada

Očekivani rezultat 1.1: Mehanizmi upućivanja slučajeva dečjeg rada su funkcionalizovani	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> Relevantne institucije i zajednica su mobilisane za upućivanje slučajeva dečjeg rada Broj dece uključene u rad u sektoru reciklaže otpada koja su upućena u CSR Za sve navedene slučajeve dečjeg rada vrši se provera (početna procena) i upis u bazu podataka Procena slučaja i potreba se radi za svu decu upućenu u CSR
Aktivnosti	Odgovorna institucija Vremenski rokovi Budžet Izvor finansiranja Status Opis postignuća u sprovođenju
1.1.1 Mobilizacija zajednice za upućivanje slučajeva dečjeg rada	
1.1.2 Mobilizacija javnih institucija (škola, CPM, policija u zajednici, itd.) za upućivanje slučajeva	
1.1.3 Procena slučajeva upućenih od strane CSR-a	
Očekivani rezultat 1.2: 1.2: Deca uključena u opasne aktivnosti u sektoru reciklaže su povučena i reintegrirana	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> Plan usluga je izrađen za sve upućene slučajeve dečjeg rada U opštini su obezbeđene najmanje tri dodatne usluge za povlačenje dece sa opasnih poslova Najmanje 50% dece upućene u CSR je povučeno sa rada i ponovo se integrisalo (u školu/stručno osposobljavanje/zapošljavanje)
Aktivnosti	Odgovorna institucija Vremenski rokovi Budžet Izvor finansiranja Status Opis postignuća u sprovođenju
1.2.1 Izrada individualnih planova usluga za slučajeve dečjeg rada upućenih u CSR	
1.2.2 Lobiranje za pružanje potrebnih i nedostajućih usluga za povlačenje dece s posla u sektoru reciklaže	
1.2.3 Sprovođenje individualnih planova usluga i pružanje potrebnih usluga za dete i porodicu	
1.2.4 Praćenje slučajeva do potpunog povlačenja iz opasnih aktivnosti u sektoru reciklaže	

Očekivani rezultat 1.3: Društvo je osvešćeno o negativnim posledicama dečjeg rada	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> • Publika do koje se doprelo kroz realizovane kampanje • Broj inicijativa za tretiranje dečjeg rada koje je podržala Skupština opštine • Broj emisija/hronika lokalnih medija koje se bave temama vezanim za dečji rad u sektoru reciklaže
Aktivnosti	Odgovorna institucija
Vremenski rokovi	Budžet
Izvor finansiranja	Status
Opis postignuća u sproveđenju	
1.3.1 Organizovanje kampanja podizanja svesti o negativnim posledicama dečjeg rada.	
1.3.2. Podizanje svesti odbornika u skupštinama opština i obezbeđivanje njihove podrške za podršku inicijativama koje se bave dečjim radom.	
1.3.3 Podizanje svesti sredstvima javnog informisanja za adekvatno pokrivanje dečjeg rada: negativne posledice i neophodne intervencije.	

Dečji rad u okviru Akcionih planova TPD-a takođe se može tretirati *kroz jedan ili više rezultata koji se posebno bave dečjim radom*, u okviru jednog ili više ciljeva AP koji imaju širu pokrivenost. Cilj u primeru koji je dat u nastavku bio je jedan od ciljeva predloženih tokom rada u grupama. Predloženi rezultat može biti jedan od rezultata relevantnog cilja. Drugi rezultati mogu biti usmereni na druge kategorije dece u nevolji.

Cilj 1: Pružanje socijalnih i porodičnih usluga u skladu sa minimalnim standardima

Očekivani rezultat 1.1:	Pokazatelji:					
Deca uključena u sektor reciklaže otpada su povučena i reintegrисана	<ul style="list-style-type: none"> • Deca uključena u opasne oblike rada upućena su u CSR • Plan usluga je izrađen za sve upućene slučajeve dece na radu i izveštaj sa analizom stanja usluga prikazan je TPD-u. • U opštini su obezbeđene najmanje tri dodatne usluge za povlačenje dece sa opasnih poslova • Najmanje 50% dece upućene u CSR se povuklo sa posla i ponovo se integrisalo (u školu/stručnu obuku/zapošljavanje) 					
Aktivnosti	Odgovorna institucija	Vremenski rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
Mobilizacija zajednice za upućivanje slučajeva dečjeg rada						
Mobilizacija institucija i službi za upućivanje slučajeva dečjeg rada						
Procena potreba i priprema planova usluga						
Identifikacija nedostajućih usluga za povlačenje dece iz opasnih oblika rada						
Lobiranje za pružanje nedostajućih usluga (u skupštini opštine, u zajednici, potencijalni donatori - uključujući preduzeća itd.)						
Pružanje potrebnih usluga za povlačenje dece iz teških oblika rada						

Druge varijante tretmana dečjeg rada u okviru akcionih planova TPD-a su i:

- Tretman dečjeg rada kroz jednu ili više aktivnosti koje se posebno bave dečjim radom; i
- Tretman dečjeg rada kroz jedan ili više pokazatelja koji izražavaju očekivani uticaj određenih intervencija u odnosu na decu uključenu u teške oblike rada.

Što se tiče sprovođenja SOP-ova, odgovornosti TPD-a obuhvataju:

- Definisanje prioriteta opštine i potrebnih mera koje se moraju preduzeti za poboljšanje postojeće situacije u pogledu prava i zaštite deteta i koordinacija potrebnih aktivnosti za njihovo sprovođenje.
- Izrada programa za sprečavanje uključivanja deteta u moguće negativne pojave i smanjenje faktora rizika koji mogu da ugroze decu.
- Preporuka za preduzimanje potrebnih radnji za ostvarivanje prava i obezbeđivanje zaštite deteta u skladu sa važećim zakonodavstvom.

► 7. Sledеći koraci:

- Konstituisanje TPD-a u opštinama u kojima još nisu konstituisani.
- Izrada planova rada i njihovo usvajanje do kraja 2023. godine.
- Izgradnja kapaciteta TPD-a u devet (9) opština koje nisu bile obuhvaćene u ovu fazu radionica, od strane MALS-a.
- Dalja podrška TPD-a u izradi planova rada kao i stalno praćenje njihovog sprovođenja od strane MALS-a.

► 8. Zahvalnost:

Ministarstvo lokalne samouprave puno zahvaljuje KDU/KP na saradnji i koordinaciji aktivnosti, zahvaljuje se MOR-u na finansijskoj i tehničkoj podršci koju je ponudila za izgradnju kapaciteta TPD-a kao i na podršci NVO „Syri i Vizionit”.

Na kraju, ali ne i manje važno, MALS se zahvaljuje svim opštinama koje su učestvovale u radionicama na dosadašnjem interesovanju, saradnji i posvećenosti u izgradnji sistema opštinske uprave koji obezbeđuje zaštitu, razvoj i dobrobit dece.

► Prilog:

- Dnevni red
- Model sadržaja plana rada TPD-a
- Neke orijentacije za analizu stanja i izradu plana rada
- Model obrasca za praćenje situacije dečjeg rada u opštini
- Model obrasca za godišnje izveštavanje o rešavanju dečjeg rada

Republika e Kosovës
Republika Kosova – Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

DNEVNI RED

„Radionica/obuka članova Tima za prava deteta u opštini“

Mesto: Vrbnica "Lakeside Hotel"

Prvi dan

09:00 – 10:00	Registracija Kafa/čaj
10:00 – 10:30	SUvodna sesija Gđa Luljeta Ibishi-Ferizi
Otvaranje sesije G. Ejup Kamberaj, MALS Gđa Qëndresa Ibra, KP- KDU Gđa Lindita Boshrakaj, MOR	
10:30 – 12:00	Sesija 1: Osnivanje i odgovornosti TPD-a <ul style="list-style-type: none"> • Svrha i delokrug AU 06/2022 o osnivanju i funkcionisanju tima za prava deteta • Osnivanje i sastav TPD-a • Odgovornosti TPD-a • Prioriteti intervencije
Ručak	
13:00 – 14:30	Sesija 2: Funkcionisanje TPD-a <ul style="list-style-type: none"> • Odgovornosti u okviru TPD-a • Sastanci TPD-a i procedure, kao i vrste donošenja odluka • Koordinacija, saradnja i izveštavanje o radu TPD-a
14:30 - 15:30	Sesija 3: Izrada akcionog plana TPD-a <ul style="list-style-type: none"> • Analiza situacije kao preduslov za izradu AP-a • Procena alternativa i konkretizacija prioriteta • Postavljanje ciljeva <p>Iskustva opština koje su izradile ili su u toku izrade AP</p> <p>Rad u grupama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikovati probleme/prioritete intervencije • Postaviti tri glavna cilja
- 15:30	Pauza za kafu
15:30 -16:40	Sesija 4: Izrada akcionog plana (nastavak) <ul style="list-style-type: none"> • Procena radova 'kritičnih prijatelja' • Razmišljanje od 'kritičnih prijatelja' i diskusije o potrebnim poboljšanjima • Pregled ciljeva na osnovu dobijenih preporuka
16:45 – 17:00	Rezime prvog dana, zajedničko razmišljanje

Drugi dan	
09:00 – 09:15	Otvaranje drugog dana
09:15 – 10:45	<p>Sesija 5:</p> <p>Izrada akcionog plana TPD (nastavak)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definisanje rezultata • Planiranje aktivnosti • Formulisanje pokazatelja <p>Prezentacija i diskusija o mogućim modelima akcionih planova</p> <p>Rad u grupama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definisanje rezultata, aktivnosti i pokazatelja za cilj
10:45 – 11:15	Pauza za kafu
11:15 – 12:00	<p>Sesija 6: Izrada akcionog plana TPD (nastavak)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentacije predstavnika grupa • Strukturisana diskusija
12:00 – 13:00	Ručak
13:00-14:00	<p>Sesija 7: Deca u opasnim oblicima rada kao kategorija dece kojoj je potrebna zaštita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Glavni koncepti i situacija rada dece na Kosovu • SOP-ovi o deci u opasnim oblicima rada • Uloga TPD-a i izveštavanje o primeni SOP-ova
14:00 – 15:00	<p>Sesija 8:</p> <p>Tretman dečjeg rada u okviru akcionih planova</p> <p>Rad u grupama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procenite najprikladniju varijantu za tretman dečjeg rada u okviru akcionog plana
15:00 – 15:30	Pauza za kafu
15:30-16:00	<p>Završna sesija:</p> <p>Rezime glavnih razmatranih tačaka Dogovor o sledećim koracima Zatvaranje radionice</p>
16:00	Povratak

Ovu aktivnost podržava MOR na Kosovu, u okviru projekta „Mere, podizanje svesti i uključivanje politika u ubrzavanju akcija protiv dečjeg rada i prisilnog rada (MAP 16)“ kao podrška Ciljevima održivog razvoja (COR) Cilj 8.7.

Prilog 2: Model obrasca o planu rada Tima za prava deteta

Prva stranica

Plan rada opštinskog Tima za prava deteta

(vremenski period pokriven planom, npr. 2024-2026)

Opština:

Sadržaj (model opštine Peć)

PREDGOVOR

UVOD

GLOBALNI, NACIONALNI I LOKALNI KONTEKST

PRINCIPI I VREDNOSTI

NAŠ CILJ

OBLASTI DELOVANJA

CILJEVI, MERE I POSTUPCI

PLAN RADA (vidi model u nastavku)

Specifični cilj 1:						
Očekivani rezultat 1.1:	Pokazatelji:	Vremenski rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
1.1.1						
1.1.2						
1.1.3						
1.1.4						

Aktivnosti	Odgovorna institucija	Vremenski rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
------------	-----------------------	------------------	--------	--------------------	--------	-------------------------------

1.2.1

1.2.2

1.2.3

1.2.4

Očekivani Pokazatelji:
rezultat 1.3:

Aktivnosti	Odgovorna institucija	Vremenski rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
------------	-----------------------	------------------	--------	--------------------	--------	-------------------------------

1.3.1

1.3.2

1.3.3

Specifični cilj 2:

Očekivani Pokazatelji:
rezultat 2.1:

Aktivnosti	Odgovorna institucija	Vremenski rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
------------	-----------------------	------------------	--------	--------------------	--------	-------------------------------

2.1.1

2.1.2

2.1.3

Očekivani Pokazatelji:
rezultat 2.2:

Aktivnosti	Odgovorna institucija	Vremenski rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
------------	-----------------------	------------------	--------	--------------------	--------	-------------------------------

1.2.1

1.2.2

Specifični cilj 3:

Očekivani rezultat 3.1:		Pokazatelji:				
Aktivnosti	Odgovorna institucija	Vremens ki rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
3.1.1						

3.1.2
3.1.3
3.1.4

Očekivani rezultat 3.2:		Pokazatelji:				
Aktivnosti	Odgovorna institucija	Vremens ki rokovi	Budžet	Izvor finansiranja	Status	Opis postignuća u sprovođenju
3.2.1						

3.2.2
3.2.3
3.2.4

Prilog 3: Orientacije za analizu situacije i izradu plana rada

ANALIZA SITUACIJE

Metodologija stabla problema

Korak 1: Identifikujte problem/e (na osnovu podataka sa kojima raspolaze)te. Pazite da to formulišete konkretnim i specifičnim pojmovima.

Korak 2: Analizirajte efekte problema.

Osiguravajte se da ih organizujete tako da odražavaju i vezu između njih.

Korak 3: Analizirajte uzroke problema.

Opet, uzroci su organizovani klasifikovanjem sličnih uzroka i izgradnjom hijerarhije uzoraka.

Korak 4. Izradite stablo problema.

Uspostavite logičku hijerarhiju uzroka i posledica u jednostavnom i grafičkom obliku.

Imajte na umu da analiza uzroka i posledica često rezultira preformulisanjem problema a u nekim slučajevima, i redefinisanjem ciljne grupe.

PROCENA ALTERNATIVA I KONKRETIZACIJA PLANA INTERVENCIJA

Problem	Potrebne mere	Postojeće mere	Jaz između potrebnih i postojećih mera	Mogućnosti
---------	---------------	----------------	--	------------

IZRADA PLANA

CILJEVI

Ciljevi se postavljaju nakon analize problema. Uverite se da su ciljevi:

- ▶ dostupni u roku za koji su postavljeni
- ▶ konkretni (sa jasnim fokusom)
- ▶ u skladu sa nacionalnim i opštinskim zakonodavstvom i politikama
- ▶ praćeni jednim ili više merljivim pokazateljima (za svaki cilj).

REZULTATI

- ▶ razlažu cilj
- ▶ izražavaju očekivanu promenu

AKTIVNOSTI

- ▶ mere koje moramo preuzeti da bismo postigli rezultat
- ▶ se određuju za svaki rezultat

POKAZATELJI

Kriterijumi koji pokazuju ispunjenost cilja i uticaj sprovedenih mera/aktivnosti.

Treba da budu SMART:

- ▶ specifični
- ▶ merljivi
- ▶ ostvarivi
- ▶ relevantni
- ▶ vremenski ograničeni

Procenite ukoliko ćete pokazatelje postaviti za merenje uticaja (pokazatelje uticaja) ili za merenje rezultata (pokazatelji rezultata).

Prilog 4- Model obrasca za praćenje situacije dečjeg rada u opštini

Obrazac za godišnji izveštaj o stanju dečjeg rada na opštinskom nivou – od CSR-a

OPŠTINA:

Izveštajni period od: ____/____/____ do: ____/____/____

1. Broj dece identifikovane/povučene tokom izveštajnog perioda

2. Geografsko prostiranje

3. Identifikovane potrebe dece i dostupne usluge

Potrebne usluge za decu identifikovane u NODRF	Broj predmeta kojima je potrebna odgovarajuća služba	Dostupne usluge		
		Da	Delimično	Ne
Usluge savetovanja i podizanja svesti za decu				
Upis na redovno školovanje				
Neformalno obrazovanje				
Stručno ospozobljavanje				
Zapošljavanje u dozvoljenim oblicima rada za decu od 15-18 godina				
Oblici podrške u školovanju/dopunskom obrazovanju				
Primena zaštitnih mera (prestanak opasnih aktivnosti, otklanjanje rizika vezanih za prirodu posla)				
Pravna pomoć				
Aktivnosti/zabava/rekreacija/podizanje svesti				
Zdravstvene usluge				
Usluge materijalne podrške				
Obezbeđivanje jednog obroka u školi				
Knjige i drugi školski pribor				
Šema socijalne pomoći				
Drugi oblici materijalne podrške				

Potrebne usluge za članove porodice/ porodice dece identifikovane u NODR	Broj slučajeva kojima je potrebna odgovarajuća služba	Dostupne usluge		
		Da	Delimično	Ne
Usluge savetovanja i podizanja svesti				
Stručno osposobljavanje				
Aktivnosti za ostvarivanje prihoda (zapošljavanje, radni alati itd.)				
Kreditna šema				
Osnovna obuka pismenosti				
Zdravstvene usluge				
Materijalna podrška				
Šema socijalne pomoći				
Mesečni paket hrane				
Obezbeđivanje smeštaja/ stanovanja				

Ime i prezime odgovornog lica
za konsolidaciju podataka

Položaj

Potpis

Datum

Prilog 5: Model obrasca za godišnje izveštavanje o rešavanju dečjeg rada

Godišnji opštinski izveštaj o dečjem radu:

Intervencije, dostignuća, izazovi i planovi

1. Opšta situacija dečjeg rada (na osnovu izveštaja CSR-a):

- 1.1 Broj identifikovanih slučajeva prema polu i sektorima.
- 1.2 Geografsko prostiranje
- 1.3 Profil dece uključene u NODR

2. Opšte informacije o SOP-ima

- 2.1 Sprovođenje SOP-ova
- 2.2 Metodologija praćenja
- 2.3 Uticaj sprovođenja SOP-ova

3. Opšta analiza sprovođenja mera – intervencija za sprečavanje i eliminaciju dečjeg rada

Snaga (uspešno sprovedene reforme i inicijative za sprovođenje SOP-ova)	Slabosti (komponente koje treba rešavati kako bi se poboljšalo sprovođenje)
Prilike (planovi koji se mogu realizovati u narednom periodu)	Pretnje (spoljni faktori koji ugrožavaju uspešno sprovođenje SOP-ova)

4. Opšte izvršenje budžeta za sprovođenje SOP-ova

5. Opšte preporuke za opštinske i centralne vlasti.

Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Pravno odjeljenje i nadgledanje opština
Odsek za unapređenje ljudskih prava u opštinama

Luljeta.ibishi@rks-gov.net
<https://mapl.rks-gov.net/>